

(Нови Репортер, 28. 3. 2012)

За људе у медијском послу, једна од највећих главобоља требало би да буду ситуације у којим стварност драстично демантује њихове процјене, посебно ако се то догоди у врло кратком након објављивања одређеног текста или прилога. Међутим, у Босни и Херцеговини такво правило знатно чешће важи у теорији, него у пракси. „Престројавање у ходу“ читавог низа професионалних посматрача политичких догађаја нарочито је дошло до изражаја приликом недавне патетично саопштене одлуке Жељка Комшића да поднесе оставку на све функције у Социјалдемократској партији БиХ. „Лупање шаком од сто“ догодило се 19. марта, а само два дана касније, 21. марта, такозвани хрватски члан Предсједништва Босне и Херцеговине покајнички се вратио на театрално напуштене позиције у форумима најутицајније бошњачке странке.

Брзопотезни сусрет са двије крајности у понашању особе од које се, без обзира на разлике у мишљењима, очекује минимум озбиљности и конзистентности, изазвао је различите врсте кориговања властитих опсервација међу тумачима актуелних дешавања у СДП-у. У Републици Српској и западној Херцеговини, кроз наслаге доминантне равнодушности током Комшићевог пута од тачке А до тачке Б, ипак је могао да се наслути лагани шок због бизарног обрта, као и траг nelaгоде усљед погрешног увјерења да ће читава пометња унутар Социјалдемократске партије имати далекосежнији карактер. Међутим, у Сарајеву ништа од тога није било на дневном реду. Исте особе су, у случају да су Комшићеви навијачи, усхићено поздравили његов „излазак на црту“ Лагумџији, а затим једнако еуфорично објасниле посипање пепелом њиховог фаворита као врхунски „знак мудрости“. Такође, идентичне личности, лојалне Лагумџији, прво су очекивале од „шефа“ да без милости помете незахвалника из Предсједништва БиХ, да би само 48 сати касније, без пардона, трули компромис двије стране у тим редовима био означен као феноменални „доказ зрелости“ комплетног СДП-а.

Јалијашки арсенал: Углавном, оба наводна пола унутар те партије, послије свега, посматрала су читаву фарсу у складу са отрцаним цитатом из дневника средњошколки: „Оно што ме не убије, чини ме јачим“. Или, како је на пријатељском порталу Петра Луковића у непријатељској Србији написао један фан странке, који није могао да се одлучи између два ока у глави: „Мислим да је Комшићева понуђен

а
ставка
добро

о

уздрмала

СДП

- то и јесте била сврха оставке, а не некаква претпостављена инфантилна Комшићева резигнација”. Дакле, читава фртурма није ни требало да изазове дефинитивну поларизацију, већ је сав играч изведен да би се остварила фантомска „промјена климе“, тако пожељна и за Жељкову и Златкову струју у партији?! Није него. Биће да, ипак, ствари стоје мало другачије. За почетак, треба знати да у СДП-у, ни у чланству, ни у врху, не постоје фракције у класичном смислу те ријечи. Постоји релативно хомогена популација, која је јуче подржала Лагумџију зато што није било дилеме да је јачи у том моменту, а сутра би хладно, акламацијом, прихватила Комшића као новог калифа, када би им се учинило да је сињи кукавац на функцији потпредседника СДП-а, неким чудом, овладао полугама унутарпартијске власти.

О таквом односу снага свједочи једна карикатурална ситуација са посљедње сједнице Председништва Социјалдемократске партије БиХ. Наиме, према незваничним интерпретацијама, које нико није демантовао, Лагумџија је послје обостране „размјене ватре“ на почетку тог скупа предложио да Комшић преузме лидерство у странци. Затим је затражио гласање присутних о тој одглумљеној иницијативи и једини у Председништву гласао за њу! Мора се признати да такав фолирантски чин из познатог јалијашког арсенала посједује извјесну дозу специфичног уврнутог хумора. Али, садржи и изобилје доказног материјала о потпуно аморфној структури статиста из руководства партије, неспремних да манифестују било каква конкретна увјерења, а спремних на све видове пуког политичког преживљавања. То, наравно, укључује и „исправну“ реакцију на председникове пошалице.

Осим елементарне персоналне димензије, „сукоб“, логично, има и интересну конотацију. Она се огледа у Комшићевом негодовању поводом чињенице да садашњи председник СДП-а, преко тандема Марин Иванишевић – Дамир Хаџић, иначе крајње опскурног дуета за публику ван Сарајева, усмјерава све финансијске токове под контролом бошњачких максималиста црвене провенијенције. Међутим, и на том нивоу Комшић није успио да се наметне као некакво „оличење поштења“. Чак и међу симпатизерима он је ближи репутацији дилетанта, који би хтио да се окористи од „пријатељства“ са тајкунима, али не умије да то дискретно уради, него статусу „моралне вертикале“, презриво расположене према сваком партнерству политичара и новокомпонованих бизнисмена. У прилог првој опцији иде чувена епизода из 2007. године, када је Комшић од власника трговинског ланца „Робот комерц“ Селвера Оруча добио луксузни аутомобил – мерцедес ЦЛС 350, па је након бурне реакције јавности одлучио да врати „поклон“, нашавши за сходно тек толико да посрамљено поручи да лимузина не кошта баш 250.000 марака, колико су медији тада процијењивали.

Ипак, тај дио терена за надметање Комшића и Лагумџије може да изазове интересовање искључиво у бошњачким кантонима у Федерацији БиХ. Као и све остало у Босни и Херцеговини, и корупција има етнички предзнак, па је пажња сваког од конститутивних народа усмјерена према параметрима поткрадања у оном националном простору у којем су већина. С оправданим разлогом, једини аспект „сукоба“ Лагумџија – Комшић, вриједан пажње у Републици Српској, јесу евентуалне нијансе у њиховим погледима на међунационалне и међуентитетске односе у БиХ. Подсјећања ради, управо у ту категорију спада непосредни повод за једнократни излив Комшићевог негодовања -Лагумџијина спремност, манифестована приликом недавне посјете Београду, да подржи кандидатуру министра спољних послова Србије Вука Јеремића за предједавајућег Генералној скупштини Уједињених нација. Неколико недјеља раније, потпредседник је такође био бијесан на председника СДП-а, јер је за прву дестинацију у иностранству, у коју ће отпутовати у својству новоименованог шефа дипломатије БиХ, изабрао – Бањалуку.

Милитант и калкулант: На основу таквих индиција, у први мах, дало би се закључити да је Комшић недвосмислени србофоб, док је Лагумџија човјек са пруженом руком према Србима, било да су из Републике Српске или Србије. Наравно, од тога нема ништа, када је ријеч о лидеру СДП-а. Ради се само о разлици у средствима, али не и у циљевима. За Комшића није спорно да је актер огољеног „босанства“, не због тога што та (над)национална категорија заиста постоји, осим у главама малог броја лунатика, већ зато што га тек „неподобно“ име и презиме спречавају да без задршке наступа као заговорник бошњачког интегрализма, концепта с којим се уистину идентификује. Лагумџија није суочен са том препреком. Међутим, у његовим потезима, посебно у новијем периоду, видљиво је да се он данас налази на оном трагу којим је председник СДА Сулејман Тихић својевремено узалудно ходао. То је тактика калкулантског бошњаштва, као начин да се, према процјенама њених носилаца, корак по корак реализује стратегија брисања граница између имагинарних балканских пандана „западне Њемачке“ и „источне Њемачке“, овог пута смјештених између Уне, Саве, Дрине и Неретве.

У том контексту, Лагумџија себи дозвољава повремене „офанзиве шарма“ ка Бањалуци и Београду, рачунајући на српску инфантилност, неријетко историјски потврђену. Ипак, од 1992. до 2012. потрошен је добар дио залиха те претпостављене наивности у РС, односно, благотелеће предусретљивости да се на пар галантних гестова реагује политичким уступцима, наоко ситним, али, сасвим довољним за склапање мозаика централизоване БиХ у догледно вријеме, уколико буду иоле учестали. Шта двије најекспонираније особе из врха СДП-а раде у таквој ситуацији? Комшић губи живце када схвати да у партији покера са Републиком Српском има само један пар седмица и хистерично баца карте на конкуренте с друге стране међуентитетске линије. И Лагумџија зна да располаже са истом нејаком комбинацијом, међутим, он блефира и наступа као да има четири аса.

Дакле, са становишта некаквих „концепцијских“ финеса, потпуно је свеједно ко је изашао као побједник у дуелу унутар СДП-а, јер позитивне намјере спрам РС у оба случаја напосто не постоје. Ипак, када се ствари посматрају из угла политичких вјештина Лагумџије и Комшића, јасно је да је у надметању са актуелним „бројем 1“ бар неопходно стално бити на опрезу, пошто се често не види одмах гдје ће избити „подземне воде“ које он усмјерава. Са сировим „бројем 2“ нема тих проблема – довољно је на један покушај вербалног крошеа овог политичара перолаке категорије узвратити са два аперката из полутешког репертоара и већ је вријеме за паузу. Због тога је чак и „пожељнији“ као сарајевски „главни преговарач“ са РС, мада је послјије тродневне „битке“ са Лагумџијом јасно да Комшић нема никакве шансе за успјех. Ако ни због чега другог, онда због урнебесно комичне најаве да ће се кандидовати за новог предсједника СДП-а. Заборавио је да дода да ће му се прва прилика за то пружити тек 2015. године.

До тада, Лагумџија сигурно неће учинити оно што Харис Силајџић ради послјије сваких избора, укључујући и ове посљедње – наљутити се на бираче, препустити сопствену странку некој блиједој резерви и отићи на дуги одмор у Турску. Али, када се прашина слегне, осјетан број бирача СДП-а неповратно ће се надурити и на Лагумџију и на Комшића. И то не због разлога за „свађу“ који су тренутно у оптицају, већ зато што ниједан од њих не може да реализује кључно очекивање те пастве – апсолутну власт на нивоу БиХ, без коалирања са „зеленом бандом“ из СДА, при чему се максимална дистанца од било какве варијанте „четника“ и „усташа“ подразмијева. Тај мегаломански захтјев да се успостави једнопартијска „антинационалистичка“ владавина, у земљи у којој нико није добио више од 20 одсто гласова од Дејтона наовамо, превазилази било чије политичке и математичке моћи у овом дијелу свијета. Па, чак и капацитет Лагумџије и Комшића. Довољно верзираних да буду оно што јесу данас – Лолек и Болек, Станлио и Олио или Момо и Узеир. Али, недовољно старих да буду оно што би највише жељели – Бранко и Хамдија.